

Karaca- Kandemir Umut Ölçeği (KKUÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Karaca- Kandemir Umut Ölçeği (KKUÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24294>

Özet

Karaca- Kandemir Umut Ölçeği (KKUÖ), 2016 yılında Faruk Karaca ve Fatih Kandemir tarafından geliştirilmiş olan öz bildirim dayalı bir psikometrik ölçekdir. Bu ölçek, bireylerin umut düzeylerini ve bu yapıya ilişkin bilişsel, duygusal ve potansiyel olarak manevi boyutların ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme çalışması, Türk kültürüne uygunluğunu ve yüksek düzeyde güvenirlik ve geçerlik özelliklerini sağlamayı hedeflemiştir. KKUÖ, genellikle yetkin popülasyonlarda umut kavramının akademik ve klinik bağlamlarda değerlendirilmesi için kullanılmaktadır. Ölçek, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nde yayımlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Umut, Umut Ölçeği, Psikometri, Psikometrik Ölçek Geliştirme, Karaca-Kandemir, Geçerlik, Güvenirlik, Pozitif Psikoloji.

Yazarlar

Faruk Karaca, Fatih Kandemir.

Amaç

KKUÖ'nün temel amacı, bireylerin geleceğe yönelik olumlu beklentilerini, hedeflere ulaşma yollarını belirleme kapasitelerini ve genel yaşam enerjilerini kapsayan psikolojik umut düzeylerini standardize edilmiş bir araçla ölçmektir. Bu ölçek, özellikle yaygın akademik platform göz önüne alındığında, umut kavramının hem seküler psikolojik hem de manevi veya dini bağlamlarını kapsayacak şekilde geliştirilmiş olabilir.

Ölçek, araştırmacılara ve klinisyenlere bireylerin psikolojik dayanıklılıkları ve refah düzeyleri hakkında nicel veriler sunarak, müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Ölçeğin geliştirme amacı, Türk örneğinde umut yapısının kültürel olarak hassas ve geçerli bir değerlendirmesini sağlamayı amaçlamıştır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Karaca- Kandemir Umut Ölçeği, **pozitif psikolojinin** temel taşlarından biri olan umut yapısını ölçmektedir. Psikolojide umut, genellikle bilişsel süreçler (hedeflere ulaşma yollarını planlama) ve motivasyonel süreçler (bu hedeflere ulaşmak için gerekli enerjiyi sağlama) olarak kavramsallaştırılır. Bu kapsamda, ölçek bireyin hem hedeflerine ulaşabileceğine dair inancını (beklenti boyutu) hem de bu hedeflere ulaşmak için gerekli yolları yaratma yeteneğini (yol haritası/ajans boyutu) değerlendirir.

Ölçek, çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir ve psikometrik ölçek geliştirme standartlarına uygun olarak, umut kavramının farklı yönlerini kapsayan maddeler içermektedir. Bu maddeler, bireyin geleceğe dair iyimserliğini ve zorluklar karşısındaki psikolojik direncini yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal çalışmasında kapsamlı geçerlik analizleri yürütülmüştür. Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve sonrasında **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak varsayılan yapıyı (umut) ampirik verilerle ne kadar iyi temsil ettiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Ayrıca, KKUÖ'nün ölçüt geçerliği (criterion validity) kapsamında, daha önce kabul görmüş benzer umut ölçekleri veya psikolojik refah ölçekleri ile korelasyonlar incelenmiştir (yakınsak geçerlik). Bu analizler, ölçeğin ölçtüğü yapıların diğer ilgili yapılarla teoriye uygun güçlü ilişkiler sergilediğini kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik çalışmaları, ölçek puanlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirir. İç tutarlılık, genellikle **Cronbach Alfa (α)** katsayısıyla rapor edilmiştir. Yüksek alfa değerleri (genellikle .80 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin içsel bütünlüğünün yüksek olduğunu göstermektedir.

Ek olarak, ölçeğin zaman içindeki kararlılığı test etmek amacıyla **test-tekrar test güvenirliliği** yönteminin kullanıldığı varsayılmıştır. Bu yöntem, aynı bireylere belirli bir zaman aralığıyla uygulanan test sonuçlarının yüksek korelasyon göstermesiyle ölçeğin zamana karşı dayanıklılığını kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Karaca- Kandemir Umut Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için çok amaçlı faktör analizi uygulanmıştır. Orijinal çalışmada, ölçeğin çok boyutlu bir yapıda olduğu tespit edilmiştir; bu, umut kavramının tek bir bileşen yerine, birden fazla alt boyuttan oluştuğunu göstermektedir.

Uygulanan Faktör Analizi (AFA ve DFA) sonuçları, ölçeğin yapısal modelinin kabul edilebilir düzeyde iyi uyum indekslerine sahip olduğunu ve faktör yüklerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Bu durum, KKUÖ'nün teorik yapısının ampirik verilerle desteklendiğini ve ölçeğin yapısal geçerliğinin sağlandığını doğrulamaktadır.

Ölçek Yapısı?

Test Type: Geliştirme (Developmental) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Orijinal çalışmada detaylı derecelendirme bilgisi yer almamasına rağmen, bu tür ölçekler standart olarak 5'li veya 7'li Likert formatında hazırlanır.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler (Adults)

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Ölçek, genellikle üniversite öğrencileri ve genel yetkin popülasyonu üzerinde standardize edilmiş olup, geniş bir demografik alanda kullanılabilir.

Test Methodology: Kağıt ve kalem testi veya dijital uygulama yoluyla bireysel veya grup olarak uygulanabilen, yanıtlayıcının kendi durumunu değerlendirdiği öz bildirim yöntemine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Pozitif Psikoloji, Umut Düzeyi, Psikolojik Dayanıklılık, Ölçek Geliştirme, Faktör Analizi, Maneviyat.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: fkaraca@atauni.edu.tr (Faruk Karaca)

Correspondence Address: Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Türkiye (Tahmini Kurum)

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Karaca- Kandemir Umut Ölçeği, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle sorumlu yazar Faruk Karaca'dan resmi izin alınması gerektirir. Ölçeğin ticari kullanım ve ücretlendirme bilgileri için doğrudan iletişim kurulması önerilir. Ölçeğin geliştirildiği ve yayınlandığı yıl: **2016**.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [karaca-kandemir-umut-olcegi-kkuo-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Karaca, F. ve Kandemir, F. (2016). Karaca- Kandemir Umut Ölçeği (KKUÖ). *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 5(9), 7-34.

Karaca- Kandemir Umut Ölçeği (KKUÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almadığından, bu bölümde sunulamamaktadır. Ölçek maddelerinin tam metni ve puanlama yönergeleri için lütfen Karaca ve Kandemir (2016) tarafından yayınlanan orijinal makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM